

9. december 2010

Erhvervs- og Byggestyrelsen kontrollerer CE-mærkning af vinduer og yderdøre

Erhvervs- og Byggestyrelsens markedsovervågning af byggevarer har til formål at sikre, at de produkter, der markedsføres og sælges i Danmark, er sikre og sunde. Samtidig er det vigtigt, at der er en fair konkurrence på markedet.

Fra starten af november 2010 til slutningen af februar 2011 vil styrelsen have fokus på CE-mærkning af vinduer og yderdøre. Det blev obligatorisk at CE-mærke vinduer og yderdøre pr. 1. februar 2010.

I november og december måned informerer Erhvervs- og Byggestyrelsen producenter, forhandlere og indkøbere om de regler, der gælder på området, og om den kommende kontrol og de konsekvenser det kan have, hvis ikke reglerne overholdes.

Hvor gennemføres kontrollen af vinduer og yderdøre?

Markedsovervågning af vinduer og yderdøre gennemføres hos byggemarkeder og tømmerhandlere samt hos producenterne.

Styrelsen kan ikke nå rundt til samtlige salgssteder, men der vil blive udvalgt 20 - 30 besøgssteder, som får et uanmeldt kontrolbesøg.

Kontrolbesøgene bliver fordelt ud over hele Danmark. Måske besøger vi dig!

Besøgene gennemføres i januar og februar 2011. Vi vil bede om, at få dokumentation for CE-mærkningen, men vi vil også kontrollere om vinduerne overholder kravene i Bygningsreglementet (BR10).

Hvad er omfattet af krav om CE mærkning

Den harmoniserede produktstandard EN 14351-1:2006+A1:2010 "*Vinduer og døre – Produktstandard, ydeevneegenskaber – Del 1: Vinduer og yderdøre uden brandmodstandsevne og/eller røgtæthedsegenskaber*" definerer hvilke vinduer og døre, der skal CE mærkes.

Som eksempler kan nævnes:

- vinduer
- ovenlysvinduer
- terrassedøre
- yderdøre
- glasdøre uden rammer
- døre til flugtveje
- dør- og vinduespartier

Produktstandarden, der udgives af Dansk Standard, beskriver desuden, hvordan du bestemmer de egenskaber, du skal deklarere i forbindelse med CE-mærkningen.

Du kan få mere at vide om standarden på Dansk Standards hjemmeside, www.ds.dk

Bygningsreglementet fastsætter i kap. 7 energikravene til yderdøre og vinduers egenskaber.

Husk at pr. 30. december 2010 gælder kun BR10 – og det betyder, at efter denne dato, skal du også deklarere standardrudens solfaktor (g) og lystransmittans (tau_v, tidligere LT)

Hvad er CE-mærkning af en byggevare?

Kravet om CE-mærkning er indført for at lette handlen med byggevarer over landegrænserne og medvirke til at få et effektivt "indre marked" for byggevarer. Byggevaren skal CE-mærkes, hvis der findes en harmoniseret standard eller en europæisk teknisk godkendelse, der dækker dit produkt.

CE-mærkningen af en byggevare er ikke en godkendelse og heller ikke et kvalitetsmærke, men kan beskrives som en varedeklaration, der fortæller om byggevarens egenskaber.

- En egenskab er bestemt ud fra samme metode i hele EU
- Producenten er underlagt samme krav til produktionskontrol
- Producenten er underlagt samme krav til 3. parts overvågning

Når du skal bruge en vare, har du derfor mulighed for direkte at sammenligne forskellige fabrikater af den byggevare, du skal bruge. Dermed kan du vælge den, der passer bedst til dit byggeri.

CE-mærkningen er et rejsepas, der gør det muligt for en byggevare at krydse grænser uden at myndighederne stopper den med krav om yderligere afprøvninger.

Du har lov til at markedsføre dine byggevarer i alle EU- og EØS-lande, men du har ingen garanti for at byggevaren lovligt kan anvendes i et konkret byggeri. Dette fastlægges i den nationale lovgivning, fx i Bygningsreglementet (BR10).

I Danmark fastsættes

- hvilke af egenskaberne fra annekset ZA1 i produktstandarden, der skal deklareres
- hvilken værdi egenskaberne skal have

Det kan være BR10-krav til energiforbruget, der gør, at du skal bruge et vindue med en særlig god isoleringsevne (U_w eller E_{ref}).

Producenten har ansvaret for CE-mærkningen, men som projekterende, udførende, indkøber, tilsynsførende og bygherre har du også et medansvar for at anvende CE-mærkede byggevarer.

Hvad skal jeg være opmærksom på som producent?

CE-mærkning er obligatorisk, også selvom du kun producerer og markedsfører til hjemmemarkedet.

Du skal finde den standard, der dækker de byggevarer, du fremstiller. Hvis du er i tvivl, kan du sende en produktbeskrivelse til www.byggevarerinfo.dk, der indenfor 24 timer, vil give dig et svar på, hvilken standard, der passer til dit produkt.

CE-mærkningen baserer sig på 2 hovedprincipper for attesting af overensstemmelse.

1. ITT (Initial Type Testing), som er førstegangs typeafprøvning.
2. FPC (Factory Production Control), som er producentens egen produktionskontrol.

ITT er de førstegangsafprøvnings der fastlægger byggevarens egenskaber.

Hvordan disse testes eller beregnes er beskrevet i den relevante standard.

FPC er den produktionskontrol (kvalitetsstyring), der sikrer, at din byggevarer hele tiden lever op til de egenskaber, der er bestemt i forbindelse med ITT.

Vinduer og yderdøre er placeret i attesteringsniveau 1, 3 eller 4 afhængig af påtænkt anvendelse.

De opgaver, du som producent skal have udført *inden* CE-mærkning af dine vinduer og yderdøre, kan du se i skemaet.

System for attesting af overensstemmelse		1+	1	2+	2	3	4
Opgaver for producenten	Førstegangsafprøvning (typeprøvning, ITT)			•	•		•
	Fabrikens egen produktionskontrol (FPC)	•	•	•	•	•	•
	Yderligere prøvning af prøver udtaget på fabrikken	•	•	•			
	EC overensstemmelseserklæring/ teknisk dokumentation	•	•	•	•	•	•

	CE mærkning	•	•	•	•	•	•
Opgaver for det notificerede organ	Førstegangsafprøvning (typeprøvning, ITT)	•	•			•	
	Certificering af produktionskontrol (EC – Certifikat)	•	•	•	•		
	Overvågning af produktionskontrol	•	•	•			
	Audittest af stikprøver	•					

Aktuel for vinduer og yderdøre er		•			•	•
--	--	---	--	--	---	---

Uanset om der medvirker et "notificeret organ", skal du som producent selv sætte CE-mærket på varen eller på de medfølgende dokumenter.

Du skal udarbejde en overensstemmelseserklæring, hvor du skriver under på at kravene i produktstandarder er overholdt.

Det er vigtigt, at CE-mærkningen følger varen, ellers kan den blive afvist på byggepladsen.

Det er desuden vigtigt, at der er overensstemmelse mellem CE-mærkningen og markedsføring af produkterne.

Hvad skal jeg være opmærksom på som projekterende?

Du skal især være opmærksom på at:

- Stille de rigtige krav til byggevaren.
- Flere af de egenskaber der deklarerer i forbindelse med CE-mærkningen, skal bruges i forbindelse med projekteringen.
- Du skal være opmærksom på, at de danske krav til det færdige byggeri er fastlagt i Bygningsreglementet (BR10).

Du kan ikke bare skrive "alle byggevarer skal være CE-mærkede". Du er nødt til at tage stilling til om CE-mærkningen er blevet obligatorisk for den enkelte byggevare.

Hvad skal jeg være opmærksom på som forhandler/indkøber/importør?

Hvis du køber vinduer og yderdøre, skal du især være opmærksom på:

- At vinduer og yderdøre er CE-mærket.
- At vinduer og yderdøre skal opfylde lovkravene til det færdige byggeri. Disse er fastlagt i Bygningsreglementet (BR10).

Hvad skal jeg være opmærksom på som entreprenør?

Som entreprenør har du ansvaret for at bruge lovlige byggevarer.

Derfor skal du være opmærksom på:

- Hvad den projekterende har skrevet i projektbeskrivelsen.
- At du køber CE-mærkede byggevarer i de tilfælde, det er obligatorisk, at bruge CE-mærkede varer.
- Du skal være opmærksom på, at de danske krav til det færdige byggeri er fastlagt i Bygningsreglementet (BR10).
- Gode tilbud – de skal også være CE-mærkede!

Det er derfor en god idé at foretage modtagekontrol, så du fanger eventuelle fejl og mangler, inden varen indbygges.

Hvad efterspørger markedskontrollen i relation til dokumentation for opfyldelse af BR10?

Når der er tale om markedsføring til anvendelse i nybyggeri, tilbygninger og ændret anvendelse vil markedskontrollen efterspørge dokumentation både for Eref og U_w for vinduer og ovenlysvinduer. For yderdøre efterspørges dokumentation for U_w .

Ved ombygning/udskiftning skal Eref dokumenteres for vinduer og ovenlysvinduer samt U_w for yderdøre.

For anvendelse i sommerhuse efterspørges U_w for både vinduer, ovenlysvinduer og yderdøre samt Eref for vinduer og ovenlysvinduer.

U_w efterspørges for både vinduer, ovenlysvinduer og yderdøre ved anvendelse i pavilloner.

Vær opmærksom på, at krav til Eref er for en referencestørrelse, mens U_w krav gælder for den aktuelle størrelse!

Ved anvendelse af vinduer i arbejdsrum kræves deklARATION af rudens lystransmittans (τ_{v}).

Sanktionsmuligheder

I praksis vil styrelsen inddele sanktionerne i 3 kategorier:

1. En henstilling – her vil du under kontrolbesøget blive anmodet om at fremskaffe den rigtige CE dokumentation indenfor et bestemt tidsrum.
2. Gult kort – hvis du ikke overholder henstillingen eller du med det samme får skriftlig besked på at fremskaffe den rigtige CE dokumentation, og måske stoppe arbejdet indtil forholdene er bragt i orden.
3. Rødt kort – Kan uddeles med det samme eller hvis et gult kort ikke efterleves.

Her kan du blive udsat for:

- Fremskaffelse af dokumentation
- Granskning af dokumentation hos en faglig ekspert
- Afprøvning på godkendt laboratorium
- At stoppe byggeriet
- Politianmeldelse og bøde

Sanktionsmulighederne er udførlig beskrevet i Bekendtgørelse 1075: Bekendtgørelse om markedsføring, salg og markedskontrol af byggevarer.